

فارسی عمومی

(آشنایی با زبان و ادبیات فارسی)

مؤلف: لیلا جانی

(عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تاکستان)

سرشناسه	: جانی، لایلا
عنوان و نام پدیدآور	: فارسی عمومی (آشنایی با زبان و ادبیات فارسی) // مولف لایلا جانی.
مشخصات نشر	: قزوین: مهرگان دانش: سایه گستر، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری	: ۴۲۴ ص.
شابک	: ۹۷۸-۹۶۴-۲۶۷۸-۵۹-۴
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۴۱۵.
موضوع	: ادبیات فارسی
موضوع	: ادبیات فارسی -- مجموعه‌ها
رده بندی کنگره	: PIR۳۰۳ ۱۳۹۳۴۰۰۲ ف ۲ ج ۱/
رده بندی دیویی	: ۸/۰۴۸
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۶۰۲۳۸۶

فارسی عمومی (آشنایی با زبان و ادبیات فارسی)

- مؤلف: لایلا جانی
- ناشر: مهرگان دانش - ناشر همکار: سایه گستر
- صفحه آرا: انسیه بخارایی
- نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۳
- شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
- قیمت: ۱۸۰۰۰ تومان
- لیتوگرافی، چاپ و صحافی: الهادی
- شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۲۶۷۸-۵۹-۴

فهرست

۲	ادبیات چیست؟
۳	تاریخچه‌ی زبان فارسی
۶	تاریخچه‌ی خط در ایران
۹	گذری بر ادبیات فارسی بعد از اسلام
۱۲	آغاز ادب فارسی
۱۸	شاعران و نویسندگان
	فصل دوم، نظام
۲۲	حنظله باد غیسی
۲۲	محمدین وصیف
۲۲	فیروز مشرقی
۲۲	ابوسلیک
۲۳	محمود وراق
۲۳	رودکی
۲۶	دقیقی
۲۷	کسائی مروزی
۲۷	فردوسی
۳۱	ابن سینا
۳۲	فرخی سیستانی
۳۳	ابوسعید ابوالخیر
۳۴	باباطاهر
۳۵	خیام
۳۶	ناصر خسرو
۳۴	مسعود سعد
۴۰	امیر معزی
۴۱	آنوری
۴۲	سنایی
۴۵	نظامی
۴۸	عطار

۵۱	مولوی
۵۴	سعدی
۵۷	سلمان ساوجی
۵۸	حافظ
۶۰	بیدل
۶۱	وحشی بافقی
۶۲	هاتف
۶۴	ملک الشعرا بها
۶۷	دهخدا
۶۸	رایعه
۶۹	عنصری
۷۰	خاقانی
۷۳	صائب تبریزی
۷۴	ایرج میرزا
۷۶	پروین اعتصامی
۷۷	پرویز ناتل خانلری
۸۱	سیمین بهبهانی
۸۲	دکتر باستانی پاریزی
۸۲	دکتر شفیعی کدکنی
۸۳	اخوان ثالث
۸۴	فریدون مشیری
۸۶	بحر طویل
۸۹	شعر نو پارسی
۹۱	قالب‌های شعر نو
۹۵	چارپاره
۹۶	شعر نیمایی
۱۰۰	شعر سپید
۱۰۲	شعر آزاد
۱۰۵	شعر بنفش
۱۰۶	نثم
۱۰۷	موج نو
۱۱۰	شعر مرامی

۱۱۱.....	شعر سیاه.....
۱۱۳.....	شعر مرغ.....
۱۱۵.....	سوی حماسه‌ها.....
۱۱۷.....	شعر تصویری.....

فصل سوم: نثر

۱۲۰.....	یادگار بزرگمهر.....
۱۲۲.....	اندرز خسرو قبادان.....
۱۲۳.....	به نام داداربه، فرزند شهرهای ایران.....
۱۲۶.....	گزارش شریک بهش نیواردشیر.....
۱۲۹.....	ابومنصور مَعمری.....
۱۳۱.....	زین‌الخیار گردیزی.....
۱۳۸.....	ترجمه‌ی تاریخ طبری.....
۱۴۱.....	سفرنامه ناصر خسرو.....
۱۴۴.....	تفسیر پاک.....
۱۴۷.....	خواجه نظام‌الملک.....
۱۵۱.....	خیام.....
۱۵۵.....	اسکندرنامه.....
۱۵۸.....	نصراله منشی.....
۱۶۵.....	نظامی عروضی.....
۱۷۰.....	سعدالدین وراوینی.....
۱۷۳.....	عطار.....
۱۷۶.....	محمد زیدری.....
۱۷۹.....	عزالدین محمود.....
۱۸۲.....	فخر بنائکتی.....
۱۸۵.....	حمدالله مستوفی.....
۱۸۸.....	تاریخ بیهقی.....
۱۹۰.....	مناجات و مقالات خواجه عبدالله انصاری.....
۱۹۱.....	از رساله‌ی «مقولات».....
۱۹۳.....	قابوس‌نامه.....
۱۹۶.....	مقامات حمیدی.....
۲۰۰.....	مرصادالعباد.....

۲۰۱	«فیه مافیه»
۲۰۴	گلستان
۲۰۷	تاریخ جهانگشای جوینی
۲۱۰	تألیف‌های منشور عبید زاکانی
۲۱۴	بهارستان جامی
۲۱۶	منشآت قائم مقام
۲۲۰	بریشان قانی
۲۲۱	هزار و یک شب
۲۲۳	چرند و پرند
۲۲۴	«جواب مکتوب»
۲۲۶	از «آذری - یا زیبا باستان ادراچیل»
۲۳۰	صادق هدایت
۲۴۲	دوست داشتن از عشق برتر است
۲۴۴	فیروزی شکست‌خوردگان
۲۴۶	شور و جوش قومی
۲۴۹	رقص و سماع
۲۵۱	شعر و موسیقی در تصوف
۲۵۲	فره‌ی ایزدی
۲۵۴	داستان زایش زردشت
۲۵۶	آرامگاه کوروش بزرگ در پاسارگاد
۲۶۱	خلاصه و نمونه‌ای از گیل‌گمش
۲۶۵	روزهای هفته در ایران باستان
۲۶۷	تقسیم‌بندی سال خورشیدی و مبداهای آن
۲۷۱	نقد ادبی
۲۷۳	سیر اجتماع و تحول مکتب‌های ادبی
۲۸۰	تبارنامه در شاهنامه فردوسی
	فصل چهارم: کلیات ادبی
۲۹۰	آشنایی با چند اصطلاح ادبی
۲۹۱	اقسام سخن
۲۹۱	درآمدی بر ادبیات حماسی
۲۹۷	درآمدی بر ادبیات غنایی
۳۰۰	درآمدی بر ادبیات تعلیمی

۳۰۱	ادب دراماتیک یا نمایشی
۳۰۳	درآمدی بر ادبیات داستانی
۳۰۵	ویژگی های نثر فارسی
۳۰۶	ویژگی های نظم فارسی
۳۱۰	ویژگی جریانهای شعری نو در معاصر
۳۱۰	انواع سخن منظوم
۳۱۹	عروض و قافیه در شعر فارسی
۳۲۷	آرایه های ادبی
۳۳۵	دستور زبان
۳۴۸	نگارش
۳۷۲	نشانه های ویرایش
۳۷۶	قواعد نقطه گذاری
۳۸۱	اسناد و نوشته های حرق
۳۸۸	مقاله نویسی
۳۹۴	تهیه و تنظیم مقاله علمی
۳۹۷	طرز تهیه و نوشتن پایان نامه تحصیلی یا پروژه
۴۰۲	نامه نویسی
۴۱۶	زندگی نامه
۴۱۸	سفرنامه
۴۲۰	نمایش نامه، فیلم نامه
۴۲۲	منابع

زبان و ادبیات هر ملتی گویای فرهنگ و تمدن آن ملت است. در ایران زبان و ادبیات فارسی دو مرحله را پشت سر گذاشته تا به شکل امروزی خود درآمده است. مرحله اول زبان و ادبیات پیش از اسلام را در برمی گیرد. مرحله دوم زبان و ادبیات پس از اسلام است که با ورود اسلام به ایران خط و زبان فارسی دچار تحول بزرگ شد و از جهت محتوا و شکل ظاهر تغییر اساسی نمود. آثار برجای مانده پیش از اسلام اندک است و به علت بحران های تاریخی پراکنده گشته و بسیاری از آنها از بین رفته است. اما زبان و ادبیات پس از اسلام تحت تاثیر مسائل سیاسی، اجتماعی و فرهنگی هر عصر شکل خاصی به خود گرفته است. به همین دلیل با بررسی هر دوره از ادبیات جوامع می توان به جر حاکم بر آن جامعه و دیگر مسائل اجتماعی آن پی برد. پس این امر ضرورت آشنایی هر فرد با ادبیات ملت خویش را بیان می کند. در دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی به انگیزه آشنایی دانشجویان با میراث گرانقدر فرهنگ ادب فارسی، به چنین بالا بردن توانایی های زبانی آنها درس فارسی عمومی ارائه می گردد و برای این منظور گزینش مجموعه ای کامل و زیبا از خرمن ادب فارسی بسیار مشکل است. با وجود انواع کتاب های فارسی عمومی در بازار کتاب آنچه که نگارنده به نگرانی این اثر واداشت مواردی بود که در کتاب های موجود لحاظ نشده یا همه آن موارد مورد نظر در یک کتاب جمع نبوده اند. ضمن احترام به سلیقه پیش کسوتان در تدوین این اثر از کتاب های تألیف شده به دست آنها و دیگر نویسندگان به وفراوان برده با ذکر منابع در زیر نویس همچنین در کتابنامه ادای دین و امانت داری کرده است.

این مجموعه شامل چهار فصل است؛ در فصل اول تاریخچه ای از ادبیات و خط و زبان پیش از اسلام و پس از اسلام تا معاصر آمده است. در فصل دوم به نظم پرداخته شده و تعدادی از میان شعر کهن شاعران از ابتدا تا دوره معاصر آمده، در ادامه شعر نو فارسی و انواع آن با توضیح مختصر نمونه آورده شده است. در فصل سوم نمونه های از نثر کهن و نثر معاصر با مقالاتی از فرهیختگان ادب فارسی انتخاب شده است. فصل چهارم کلیات ادبی است که شامل آشنایی با اصطلاحات ادبی، انواع سخن فارسی، آشنایی با عروض و قافیه، دستور زبان، نگارش و ویرایش، آشنایی با نوشته های حقوقی و اداری، مقاله نویسی، نامه و پایان نامه نویسی، زندگی نامه، سفرنامه، نمایشنامه و فیلمنامه نویسی می باشد و در انتها فهرست منابع آمده است.

امید است که مجموعه حاضر مورد پسند دانشجویان عزیز قرار گیرد و استادان ارجمند با نظری خطاپوش در این مجموعه کاستی ها را گوشزد نمایند تا در فرصتی دیگر به رفع آنها اقدام گردد.

در پایان از تمامی عزیزانی که برای چاپ این مجموعه یاری کرده اند سپاسگزاری می نمایم.

با سپاس لیلا جانی

تابستان ۹۳